

Ristsobivustest (B-S-Xm)

Immuunanalüüsi osakond

Analüüsid:

Autoloogne ristsobivustest (CDC)
Ristsobivustest (CDC)

Lümfotsütotoksilisel meetodil teostatud ristsobivustest võimaldab elundisiirdamise eel tuvastada potentsiaalse retsipiendi veres esinevaid konkreetse doonori HLA antigeenide vastu suunatud antikehi. Doonorspetsiifiliste antikehade esinemine on elundisiirdamisel üliägeda ja ägeda äratõukereaktsiooni oluliseks riskifaktoriks. Allogeense ristsobivustesti teostamiseks kasutatakse potentsiaalse retsipiendi seerumit ning märklaudrakkudena potentsiaalse doonori perifeersest verest eraldatud T- ja B-lümfotsüüte. Teatud juhtudel kasutatakse märklaudrakkudena ka potentsiaalse doonori põrnast eraldatud T- ja B-lümfotsüüte.

Autoloogne ristsobivustest teostatakse kõigil elundisiirdamise ootelehel olevatel patsientidel, tuvastamaks võimalike autoantikehade esinemist, mis võivad anda allogeensel ristsobivustetil valepositiivse tulemuse. Autoloogne ristsobivustest teostatakse ühe ja sama isiku seerumi ja perifeerse vere lümfotsüütidega.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Potentsiaalsete retsipientide seerumid on olemas labori seerumpangas, säilivus külmutatuna kolm kuud.

Potentsiaalne surnud doonor

Katsuti	Veri: ACD-katsuti (helekollane kork)
Analüüsitav kogus	Veri: kogus täpsustada laborist (sõltub potentsiaalsete retsipientide arvust) Põrn: 5 x 5 cm ³ tükk
Säilivus	Veri toatemperatuuril maksimaalselt kaheksa tundi Põrn +4 °C maksimaalselt 24 tundi

Potentsiaalne elusdoonor

Katsuti	ACD-katsuti (helekollane kork)
Analüüsitav kogus	2 x 8,5 mL verd
Säilivus	Veri toatemperatuuril maksimaalselt 24 tundi

Potentsiaalne retsipient (autoloogseks ristsobivustestiks)

Katsuti	ACD-katsuti (helekollane kork)
Analüüsitav kogus	2 x 8,5 mL verd
Säilivus	Veri toatemperatuuril maksimaalselt 24 tundi

Analüüsi tegemise aeg

Allogeenne ristsobivustest potentsiaalse elusdoonoriga ning autoloogne ristsobivustest elundisiirdamise ootelehel olevale patsiendile: tööpäeviti.

Allogeenne ristsobivustest potentsiaalse surnud doonoriga: ööpäevaringselt, analüüs teostatakse vahetult enne siirdamist väljakutsega, tel. 5331 9324

Analüüsimeetod: komplemendist sõltuv lümfotsütotoksiline meetod (CDC)

Vastuse vorm

Positiivne/negatiivne

Näidustus ja kliiniline tähendus

Vahetu siirdamiseelne ristsobivustest teostatakse aktiivsel ootelehel elundisiirdamist ootavatele patsientidele (patsientide valik tehakse vastavalt kehtivatele allokatsioonikriteeriumitele siirdaja poolt).

Neeru, pankrease ja rindkereorganite siirdamine

Positiivne lümfotsütotoksilisel meetodil teostatud ristsobivustesti tulemus on vastunäidustuseks siirdamisel.

Maksa siirdamine

Positiivne lümfotsütotoksilisel meetodil teostatud ristsobivustesti tulemus ei ole vastunäidustuseks siirdamisel. Lõpliku otsuse siirdamise kohta teeb siirdaja.

Autoloogne ristsobivustest teostatakse kõigil organsiirdamise ootelehel olevatel patsientidel kaks korda aastas tuvastamaks võimalike autoantikehade esinemist.

Elundi sobivuse konkreetsele retsiipiendile otsustab lõplikult siirdaja.

Vt ka: HLA klass I ja II antikehad

JKL-133 Koesobivusanalüüside teostamine elundisiirdamisel

Astra Västriik
Kaie Lökk

Muudetud 20.09.2017